

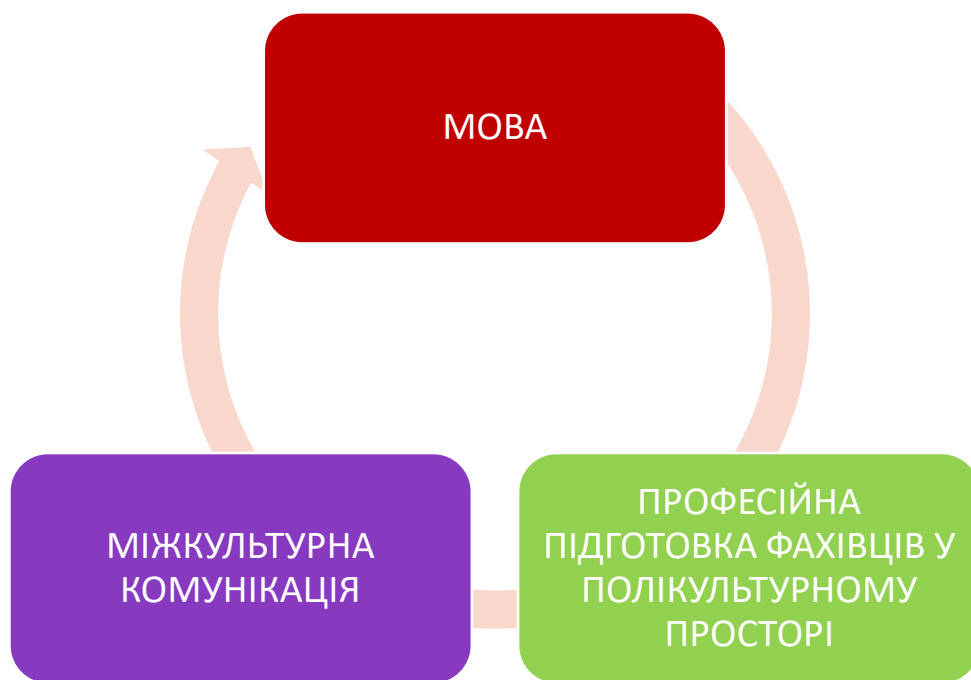

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ

Одеса
2024

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ**

ХАРБІН – 2024

ОДЕСА – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний заклад

«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського» (Україна)

Кафедра перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики

Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»

Інститут педагогічної освіти і

освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (Україна)

Харбінський інженерний університет (КНР)

Університет Хосео (Республіка Корея)

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ
І ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ**

Харбін – 2024

Одеса – 2024

УДК: 378:81'25-027.512(062.552)

Авторський знак: А43

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол № 15 від 25 квітня 2024 року)*

Актуальні проблеми філології і професійної підготовки фахівців у полікультурному просторі: Міжнародний журнал. – Випуск 7. – Харбін : Харбінський інженерний університет, 2024 – 145 с.

© Харбінський інженерний університет (м. Харбін, КНР), 2024

© Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна), 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	13
СЕКЦІЯ I. НАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ТА ЗАРУБІЖНОГО ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА.....	16
<i>Bieliaievska Victoriia.</i> Translation Aspects of Conveying Emotive Content in the Series «The Crown	16
<i>Gao Kaiyu.</i> A Study of The Translation Methods of Culture-Loaded Words in Chinese White Paper – A Case Study on China’s Armed Forces: 30 Years of UN Peacekeeping Operations	18
<i>Guo Yan.</i> A Study on The Untranstability and Translation Strategies of Machine-Assisted Translation in Military Texts	20
<i>Гуціна Віра.</i> «Blue Horse? Dancing Mountains» Роджера Желязни: враження перекладача <i>杜亚茹.</i> 翻译过程中词义选择的探究	21
<i>Іщенко Анна.</i> Особливості перекладу власних імен у Романах Дж. К. Роулінг Про Гаррі Поттера та серіалі «Fantastic Beasts»	24
<i>Li Baofeng, Suo Zhiyi.</i> On the Domestication of the English–Chinese Subtitle Translation with the Big Bang Theory as a Case	27
<i>Li Baofeng, Wen Ya.</i> Exploring Popular Science Translation Through the Prism of Adaptation Theory: Insights from The Economist's Scientific Narratives	28
<i>Li Xiaojie.</i> A Study on the Translation of the Subtitles of <i>Empresses in The Palace</i>	30
<i>Попович Елеонора.</i> Аналіз перекладацьких трансформацій у книзі Сюзанни Коллінз «Голодні Ігри»	31
<i>Popova Oleksandra.</i> Synergism Of Translation in the Academic Sphere	33
<i>Сонко Юрій.</i> Переклад Художніх Текстів: Виклики Та Можливості	36
<i>Wang Qingzhong, Li Shengnan, Yin Wenjie, Bai Jing, Guo Yan.</i> An Analysis of the Application of Artificial Intelligence in the Translation of Shipbuilding Engineering English Text - Taking Chatgpt as an Example	39
<i>Yang Zhibo.</i> Poems from the Perspective of Relevance Theory: A Case Study of Two Translation Versions of Xu Yuanchong and Zhu Manhua	40
<i>Zhang Xueqing, Liang Hong.</i> Cross-Model Comparison: The Effectiveness of Large Language Models in Translating Political Texts	42
СЕКЦІЯ II. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАГАЛЬНОГО І ЗІСТАВНОГО МОВОЗНАВСТВА.....	44
<i>Бошков Андрій.</i> Типологія дискурсу як об’єкта лінгвістичних досліджень	44
<i>Ivanenko Alexander V.</i> Chronicle Settlement <i>Оргоуць</i> : To the Issue of the Origin of the Oikonym	46
<i>Iliadi Alexander I.</i> East Slavic <i>Раба</i> : A Case of Mythologizing Of Social Terminological Semantics	48
<i>Tsapro Galyna, Olena Gryshchenko.</i> How One Can Fake it: Adverbs Revealing the Act of Deception	52
СЕКЦІЯ III. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В СУЧАСНОМУ ГЕОПОЛІТИЧНОМУ ПРОСТОРІ.....	55
<i>Li Baofeng, Wang Ruiqi.</i> Research and Englightment of Brazil’s Diversified Sports Diplomacy Strategy	55
<i>Muzychenko Ganna.</i> The Current Ukrainian Party Landscape	56
<i>Shi Yixuan, Li Baofeng, Hou Runhua.</i> Cross-Cultural Communication of South Korean Films from a Geopolitical Perspective	59
<i>Tang Qiang, Che Dewei.</i> The Strategies of China’s Image Construction in the Context of Multicultural Communication: a Case Study of the English Version of the 20th National Congress Report	60
<i>Wang Xiaohui, Li Hejuan.</i> Chinese-English Puns and Transmission of Cultural Values in Cross-Cultural Communication	61

Література:

1. Карабан В.І. *Переклад наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми*. Вінниця : Нова Книга, 2004. 576 с. URL: https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/Karaban_2004_576.pdf.
2. Коллінз С. *Голодні ігри* / пер. з англ. У. Григораш. КМ-букс, 2010. 384 с. URL: <https://readukrainianbooks.com/2272-golodni-igri-sjuzen-kollinz.html>.
3. *Тлумачення, орфографія, новий правопис онлайн. СЛОВНИК - тлумачний словник української мови, орфографічний словник онлайн*. URL: <https://slovnyk.ua/index.php?swrd=левада>
4. *Cambridge Dictionary | English Dictionary, Translations & Thesaurus*. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/meadow>
5. Collins s. *The Hunger Games*. Scholastic, 2012. 458 p. URL: https://www.deyeshigh.co.uk/downloads/literacy/world_book_day/the_hunger_games_-_trilogy.pdf.

Popova Oleksandra

*Doctor of Science in Pedagogy, Full Professor, Dean of the Faculty of Foreign Languages,
the State institution "South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky"
Odesa, Ukraine*

SYNERGISM OF TRANSLATION IN THE ACADEMIC SPHERE

Keywords: *synergism, translation, academic sphere.*

Ukraine is actively participating in Eurasian integration into the academic space, which contributes to the accumulation of positive experience, particularly in the education system of our country. International educational and academic cooperation provides for the development of this field in a multi-vector way.

Lexical content plays a vital role in the semantic load of academic documentation. We note its regular renewal through innovative processes accompanying modern economic, political, educational, scientific, and cultural activities. The lexical component of official documents requires constant study and analysis both in the semantic and translation planes.

The economic and legal bases for the implementation of academic activities are general and specific international agreements and contracts with European and Eastern partner countries, drawn up in two languages: English and Ukrainian – with European countries, Chinese and Ukrainian – with the People's Republic of China, English and Korean / Japanese – with the Republic of Korea and Japan, etc. Therefore, knowledge of a foreign language, in particular English, and command of the Ukrainian language at a high level is required from the participants of academic activities in order to avoid potential misunderstandings.

In the context of the study, we emphasise the significance of English as the official language of academic documentation in both Western and Eastern directions of cooperation. Therefore, the knowledge of English and one of the Eastern languages (Chinese, Korean, Japanese, etc.), depending on a partner country involved into academic cooperation, is a guarantee of adequate understanding of the content of documents regulating economic and legal relations in the academic sphere in the 21st

century, successful navigation in the financial affairs of academic participants as well as appropriate reproduction of original texts in the Ukrainian language.

The above-mentioned issues stipulate the **purpose** of the work – to analyse original English and Chinese documents regulating economic and legal relations in the academic sphere in the 21st century, in the context of the synergism of their translation into Ukrainian. Achieving the set goal involves solving these **tasks**:

- to identify the mechanism of interaction of linguistic and extralinguistic factors in the actualization of translation synergism in the research material;
- to determine indices influencing the phenomenon of synergism within the aspects under study.

Original English and Chinese contracts and agreements, academic mobility programs, educational and scientific grants alongside their translated versions in Ukrainian are chosen as the **research material**. To process the designated research material these **research methods** were used: *analysis* of the structural and linguistic framework of the studied official documents to determine the specifics of the implementation of the Ukraine's international academic cooperation with the Western and Oriental countries; *a comparative method* – to enable identifying linguistic and extralinguistic features of original English and Chinese documents and their Ukrainian translated versions; *the method of systematization* and *the method of translation analysis* – to establish indicators of translation synergism involving linguistic and extralinguistic phenomena.

Results and discussion.

Linguistic and extralinguistic factors of academic activity are associated with linguistic (phonetics, vocabulary, grammar, stylistic composition) and non-linguistic (connotative use of intonation, non-linguistic signs; kinesics) framework of accompanying documentation. Let us study some examples.

The phonetic level of oral academic discourse is manifested during presentations at scientific conferences/forums, oral presentations of grant projects. The common cognitive concept spheres “emotionality – non-emotionality” is demonstrated:

- *at the segmental level* through emotionally neutral “duration” of pronouncing vowels, correct pronunciation of speech sounds;
- *at the supersegmental level* through tempo stability, syntactically determined narrowing and expanding of the melodic range, standard use of nuclear tones, use of a continuous scale, normal loudness.

The lexical level is represented by specialized vocabulary (terminology): *cooperation (collaboration)* співпраця (合作 / hézuò, 协作 / xiézuò); *basis* – основа, базис (基础 / jīchǔ); *platform* – платформа (平台 / píngtái); *terms-neologisms*: *hi-tech* – хай-тек або високі технології (新技术企业 / xīn jì shù, zhú qǐ); *laptop* – ноутбук (电脑笔记本 / diànnǎo bǐjìběn – ноутбук, лептоп, портативний комп'ютер); *gadget* – гаджет; прилад, пристрій; невеликий пристрій, призначений для полегшення та вдосконалення життя (小器具 / xiǎo qìjù; 小机械 / xiǎojīxiè); *device* – девайс; пристрій, прилад; технічні засоби, які використовуються в різних галузях науки та повсякденного життя (器件 / qì

jiàn), etc.; polysemy and synonymy (*terms and conditions* – in the meanings «публічна угода (оферта) між правовласником (оператором) сайту/додатку/служби та користувачем, подана у доступній для ознайомлення користувачем формі» (公开报价 / *gōngkāi bàojià* – public offer) and «умови контракту» (合同的技术规格与条款 / *hétong de jìshù guīgégé yǔ tiáokuǎn* – правила та умови контракту), etc.; terms of Latin and Greek origin (*conflict of interest* – конфлікт інтересів (利益冲突 / *lìyì chōngtū*); *de facto* – де-факто, фактично, насправді (事实上 / *shìshí shàng*); *contingent* – контингент (学生名额 / *xuésheng míng'é*), etc.; cross-domain homonyms; abbreviations, etc.

Almost all information conveyed through formal written and oral academic texts has denotative semantics. Elements of connotation can be traced in:

- 1) interrogative sentences with interrogative semantics;
- 2) non-interrogative sentences with interrogative semantics.

Synergism of translation when dealing with the research material is specified by the indicators as follows: 1) linguistic parity of the texts under study – 45%; 2) correspondence of the non-linguistic framework of the discourse to the written and oral representations of its texts – 40%; 3) adequate identification of the denotative and connotative semantics of the linguistic and extralinguistic frame of official documents regulating economic and legal relations in the academic sphere in the 21st century, and their correct translation – 15%.

The **perspectives** of further research are seen in the study of typologically common distinctive parameters of synergism in English and Chinese texts of official documents regulating economic and legal relations in the academic sphere in the 21st century in the context of a change in the paradigm of translation studies.

References

1. 1. Popova, O. V. (2017), Hramatychni zasoby vidtvorennia interohatyvnoi komunikatyvnoi semantyky pytalnykh za strukturoiu rechen u konteksti perekladu ukrainskomovnoi akademichno-ofitsiinoi korespondentsii anhliiskoii movoiu [Grammatical means of reproduction of interrogative communicative semantics while translating interrogative sentences from Ukrainian into English within official academic correspondence]. *Naukovyi visnyk Derzhavnoho zakladu «Pivdenoukrainskyi natsionalnyi pedahohichnyi universytet imeni K. D. Ushynskoho»: linhvistychni nauky [Scientific Research Issues of the State institution “South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky”: Linguistic Sciences]*, №24. pp. 77–86 [in Ukrainian].
2. Popova, O. V. (2023), Economic and legal documents in the academic sphere: content-related, linguistic and translational aspects (on the material of English, Chinese and Ukrainian). *M O V A (naukovo-teoretychnyi chasopys z movoznavstva) [LANGUAGE (scientific-theoretical journal of linguistics)]*, 39. pp. 13–18 [in Ukrainian].
3. Korolova, T. M., Popova, O. V., & Ding, Xin. (2021), *Translation of Official Documents (based on English, Ukrainian and Chinese languages)*. 2nd edition. Odesa: Publishing house “Helvetica”. 272 p. [in English].
4. *National Qualifications Framework* (2021) Retrieved from: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/nrk/2021/11.10/Zvit.pro.samosertyfikatsiyu.NRK-dodatok.1-10.11.pdf> [in English].

5. Popova, O. V. (2016), Documentary discourse. *Typolohiia suchasnoho dyskursu: monohrafiia* [Typology of Modern Discourse: monograph]. Edited by T. M. Korolova. Kyiv: Osvita Ukrainy. pp. 10–29 [in English].
- 2 . 6. Popova O. V. (2018), Interrogative communicative semantics of non-interrogative sentences: the translation-related aspect (on the material of Ukrainian, English and Chinese). *Naukovyi visnyk Derzhavnoho zakladu «Pivdennoukrainskyi natsionalnyi pedahohichnyi universytet imeni K. D. Ushynskoho»: linhvistychni nauky* [Scientific Research Issues of the State institution “South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky”: Linguistic Sciences], № 27. pp. 171–181 [in English].

Сопко Юрій Ігорович

*Аспірант кафедри західних і східних мов та методики їх навчання,
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»,
Одеса, Україна*

ПЕРЕКЛАД ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Ключові слова: виклик, проблема, вирішення, переклад, текст, твір.

Вступ. Потреба в якісному перекладі належить до розряду вічних, тому зусилля, спрямовані на її забезпечення, завжди виправдані, чим, власне, і зумовлена *актуальність* пропонованої розвідки. Подолання перепон на шляху до адекватного, точного перекладу літературних творів вимагає не лише вдосконалення теорії перекладознавства, але й значною мірою вдумливого спостереження за текстом, уміння співвіднести його з культурно-семіотичним простором, у якому текст був створений. Не останню роль при роботі з оригінальним текстом відіграє знання особливостей ідіостилю автора, його дискурсу. Відтак, професійні виклики, з якими стикається перекладач у своїй діяльності, часто втрачають свою «критичність» саме завдяки його увазі до дрібниць мови оригіналу, ледь усвідомлюваних (часто представлених імпліцитно) елементів тексту, з яких вибудовується справжній зміст, що його потрібно перенести з однієї культурно-семіотичної системи в іншу.

Основна частина. Художній переклад має справу з текстами різних жанрів літератури, на які покладено дві основні текстові функції – смислову й естетичну. Від того, як і в якій формі втілюються інтенції автора, залежить естетична цінність текстового конструкту та рівень його емоційного й естетичного впливу на реципієнта. Архітектоніка художніх текстів експлуатує одиниці різного рівня складності для досягнення смислового, емоційно-експресивного й естетичного ефекту залежно від їхнього добору й комбінацій.

1. Художні тексти протиставлені іншим текстам своєю домінантою – художньо-естетичною функцією, оскільки головна мета художнього твору – здійснення естетичного впливу, створення художнього образу довілля. Відповідно, складність перекладу художнього тексту часто зумовлена наявністю в ньому значної кількості засобів вираження експресії, лексичних одиниць із емоційним забарвленням, архаїчних виразів тощо. Авторську манеру викладання думки не можна відтворити точно, проте потрібно прагнути донести читачу